

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 4 juni 2018

406/2018

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 6 §, 3 kap. 1 § 1 och 2 mom., 3 § 1 mom. och 2 mom. 1, 3 och 6 punkten, 4 § 1 mom., 5 § 5 mom., 7 § 5 mom. och 12 §, 4 kap. 1 § 1 mom. och den finska språkdräkten i 1 § 2 mom., 4 § 3 mom., 5 kap. 5 § 5 mom., 8 kap. 1 § 2 mom. och 3 § 2 mom. 3 punkten samt 9 kap. 1 § 1 mom. och 8 § 3 mom., samt
fogas till 9 kap. 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Verkliga förmånstagare i utländska trustar

Med en utländsk trusts verkliga förmånstagare avses en fysisk person som utövar faktiskt bestämmande inflytande i trusten och som är trustens eller en liknande juridisk konstruktions

- 1) instiftare eller eventuellt av denne tillsatta beskyddare,
- 2) förvaltare, eller
- 3) förmånstagare.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. betraktas som verkliga förmånstagare också andra fysiska personer som ytterst utövar bestämmande inflytande över en utländsk trust eller liknande juridisk konstruktion genom direkt eller indirekt ägande eller på något annat sätt.

3 kap.

Kundkontroll

1 §

Kundkontroll och riskbaserad bedömning

En rapporteringsskyldig som inte kan vidta i detta kapitel föreskrivna åtgärder för kundkontroll får inte etablera kundförhållanden, genomföra transaktioner eller upprätthålla affärsförhållanden. En rapporteringsskyldig som är ett kreditinstitut får inte heller genomföra betalningstransaktioner via ett betalkonto om den inte kan vidta åtgärder för kundkon-

troll. Den rapporteringsskyldiga ska också bedöma om den behöver lämna en rapport om tvivelaktiga transaktioner i anslutning till fallet. Den rapporteringsskyldiga ska avbryta åtgärderna för kundkontroll om den med fog bedömer att åtgärderna äventyrar lämnandet av rapporten om tvivelaktiga transaktioner.

Den rapporteringsskyldiga ska vid bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i anknytning till kundförhållandet beakta de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förenade med nya och befintliga kunder, länder och geografiska områden, produkter, tjänster och transaktioner samt distributionskanaler och tekniker (*riskbaserad bedömning*).

3 §

Uppgifter om kundkontroll och bevarande av uppgifterna

Den rapporteringsskyldiga ska ha aktuella och relevanta uppsättningar av alla handlingar och uppgifter som gäller kundkontroll och kundens affärstransaktioner. Uppgifterna ska bevaras på ett tillförlitligt sätt i fem år från det att ett fast kundförhållande har upphört. När det är fråga om en tillfällig transaktion enligt 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. i den paragrafen ska uppgifter om kundkontroll bevaras i fem år från det att transaktionen har slutförts.

Av kundkontrolluppgifterna ska följande bevaras:

1) namn, födelsetid personbeteckning och adress,

3) juridiska personers fullständiga namn, registernummer, registreringsdag och registermyndighet samt vid behov bolagsordning,

6) namn, födelsetid och personbeteckning för verkliga förmånstagare och vid behov en närmare beskrivning av ägar- och kontrollstrukturen,

4 §

Inhämtande av uppgifter om kunder samt fortlöpande uppföljning och utredningsskyldighet

De rapporteringsskyldiga ska inhämta uppgifter om sina kunders verksamhet, arten och omfattningen av deras affärsverksamhet och grunderna för att en tjänst eller produkt används. De rapporteringsskyldiga får utnyttja uppgifter från olika uppgiftskällor om kunderna eller deras verkliga förmånstagare för att upprätta och förvalta den riskbedömning som gäller kunderna, för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att fullgöra den rapporteringsskyldighet och utredningsskyldighet som avses i denna lag. De rapporteringsskyldiga ska fästa särskild vikt vid uppgiftskällans trovärdighet och tillförlitlighet. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, och i personuppgiftslagen (523/1999).

5 §

Särskild identifieringsskyldighet i anslutning till försäkringsprodukter

— — — — —

Kreditinstitut och finansiella institut ska senast vid utbetalningen eller när försäkringen helt eller delvis överförs utreda om förmånstagaren i en livförsäkring eller någon annan placeringsförsäkring är en person i politiskt utsatt ställning. Om en försäkring eller dess förmånstagare är förenad med en större risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism än normalt, ska en anställd vid kreditinstitutet eller det finansiella institutet dessutom underrätta institutets ledning om saken före utbetalningen av försäkringsersättningen och iakttä bestämme lse rna om skärpta åtgärder för kundkontroll. Kreditinstitut och finansiella institut ska bedöma om de behöver lämna en rapport om tvivelaktiga transaktioner.

7 §

Fullgörande av skyldigheter i fråga om kundkontroll för den rapporteringsskyldigas räkning

— — — — —

Tillsynsmyndigheten kan anse att villkoren i fråga om tredje parter i denna paragraf är uppfyllda, om

- 1) den rapporteringsskyldiga får uppgifterna av en tredje part som hör till samma koncern som den rapporteringsskyldiga eller till någon annan finansiell sammanslutning,
 - 2) koncernen eller en annan finansiell sammanslutning iakttar sådana interna och för koncernen eller sammanslutningen gemensamma förfaranden för kundkontroll, för bevarande av kunduppgifter och för förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism som motsvarar bestämmelserna i denna lag,
 - 3) tillsynsmyndigheten i hemstaten för koncernens eller en annan finansiell sammanslutnings moderbolag övervakar att 2 punkten följs, och
 - 4) koncernen eller en annan finansiell sammanslutning i sina förfaranden för förhindrande och avslöjande av penningtvätt och av finansiering av terrorism på ett adekvat sätt har beaktat den riskhantering och riskminimering som gäller högriskstater för penningtvätt och finansiering av terrorism.
- — — — —

12 §

Skärpta åtgärder för kundkontroll vid korrespondentförbindelser

Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut ingår avtal om skötsel av betalningar och andra uppdrag (*korrespondentförbindelse*) med ett kreditinstitut eller finansiellt institut i ett land utanför EES-staterna, ska institutet före avtalsslutet inhämta tillräckliga uppgifter om det kreditinstitut eller finansiella institut som är motpart för att sätta sig in i dess affärsverksamhet.

Kreditinstitutet eller det finansiella institutet ska göra en bedömning av motpartens anseende, kvaliteten på den tillsyn som motparten utövar och motpartens åtgärder för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Kreditinstitutets eller det finansiella institutets högsta ledning ska godkänna att korrespondentförbindelsen inleds. Avtalet ska uttryckligen avse genomförande av åtgärderna för kundkontroll och lämnande av relevanta uppgifter om dessa åtgärder, på begäran, till det kreditinstitut eller finansiella institut som är motpart.

Ett kreditinstitut eller finansiellt institut får inte inleda eller fortsätta en korrespondentförbindelse med ett institut som är en brevlådebank eller vars konton brevlådebanker kan använda.

Om värdepappersföretag, betalningsinstitut, fondbolag, AIF-förvaltare eller försäkringsbolag ingår avtal om arrangemang som motsvarar arrangemangen enligt 1 mom., ska denna paragraf iakttas.

Om ett kreditinstitut eller finansiellt institut tillåter att payable-through-konton används ska det säkerställa att det kreditinstitut eller finansiella institut som är motpart

1) har identifierat de kunder som har direkt tillgång till kreditinstitutets eller det finansiella institutets konto, och

2) på begäran förser det med relevanta uppgifter som gäller kundkontroll.

4 kap.

Rapporteringsskyldighet, tystnadsplikt och avbrytande av transaktioner

1 §

Skyldighet att rapportera tvivelaktiga transaktioner

Efter att ha fullgjort utredningsskyldigheten enligt 3 kap. 4 § 3 mom. ska en rapporteringsskyldig utan dröjsmål till centralen för utredning av penningtvätt enligt lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) rapportera tvivelaktiga transaktioner och misstanke om finansiering av terrorism. Tvivelaktiga transaktioner ska rapporteras oavsett om en kundrelation har etablerats eller avböjts och om transaktionen har utförts, avbrutits eller avböjts.

4 §

Tystnadsplikt och undantag från tystnadsplikten i fråga om tvivelaktiga transaktioner

Trots tystnadsplikten enligt 1 mom. får en rapporteringsskyldig informera om rapportering enligt 1 § till sådana rapporteringsskyldiga som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 1 och 2 punkten och har fått koncession i Finland eller i en annan EES-stat, när de medverkar i en enskild transaktion som hänför sig till den kund och den transaktion som rapporten avser. Informationen får också under samma förutsättningar lämnas ut till en rapporteringsskyldig enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten som har beviljats koncession i någon annan stat än en EES-stat, om mottagaren av informationen har skyldigheter som motsvarar skyldigheterna enligt denna lag och fullgörandet av skyldigheterna övervakas och mottagaren dessutom har sådana skyldigheter i fråga om skydd för personuppgifter som motsvarar skyldigheterna i dataskyddsförordningen.

5 kap.

Registret för övervakning av penningtvätt

5 §

Tillförlitlighet

Regionförvaltningsverket har, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om hur den som anser om registrering sköter sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsav-

gifter samt avgifter som Tullen tar ut samt sådana uppgifter om sökandens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf, för avregistrering enligt 6 § eller för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

— — — — —

8 kap.

Administrativa påföljder

1 §

Ordningsavgift

— — — — —

Finansinspektionen ska också påföra den en ordningsavgift som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) i strid med artiklarna 4–6 i förordningen om information om betalaren utelämnar uppgifter som krävs om betalare eller betalningsmottagare,

2) i strid med artikel 16 i den förordning som nämns i 1 punkten försummar sin skyldighet att se till att uppgifterna bevaras,

3) i strid med artikel 8 eller 12 i den förordning som nämns i 1 punkten underlåter att inrätta effektiva riskbaserade förfaranden, eller

4) försummar sin skyldighet enligt artikel 11 i den förordning som nämns i 1 punkten att skapa förfaranden som gör det möjligt att upptäcka de uppgifter om betalare eller betalningsmottagare som saknas eller sin skyldighet enligt artikel 12 i den förordningen att fastställa riskbaserade förfaranden för att verkställa, avvisa eller avbryta medelöverföringar när uppgifterna om dem är bristfälliga.

— — — — —

3 §

Påföljdsavgift

— — — — —

Finansinspektionen ska också påföra den en påföljdsavgift som uppsåtligen eller av oaktsamhet

— — — — —

3) allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt underlåter att inrätta de riskbaserade förfaranden som förutsätts i artikel 8 eller 12 i den förordning som nämns i 1 punkten, eller

— — — — —

9 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Utbildning och skydd för anställda samt anvisningar

Genom att se till att de anställda får utbildning ska en rapporteringsskyldig säkerställa att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Den rapporteringsskyldiga ska utse en person i sin ledning som vid den ansvarar för kontrollen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Den rapporteringsskyldiga ska också utse en person som ansvarar för den interna kontrollen över efterlev-

naden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, om det är motiverat med tanke på den rapporteringsskyldigas storlek och art. Om den rapporteringsskyldiga hör till en koncern eller en annan finansiell sammanslutning ska den dessutom iaktta koncernens eller sammanslutningens interna förfaranden och anvisningar för att säkerställa att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas. Dessa interna förfaranden i en koncern eller en annan finansiell sammanslutning ska omfatta minst

1) metoder och förfaranden för informationsutbyte inom gruppen om kundkontroll och hantering av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism,

2) bestämmelser på koncernnivå som gäller koncerninternt informationsutbyte om kunder, konton och transaktioner för att övervaka och kontrollera att regleringen iakttas i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, inklusive uppgifter om och en bedömning av transaktioner eller andra åtgärder som avviker från det normala,

3) tillräckliga åtgärder för att trygga uppgifternas sekretess och användning, inklusive åtgärder som syftar till att säkerställa den tystnadsplikt som avses i 4 kap. 4 §.

6 §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Finansinspektionen och regionförvaltningsverket får meddela föreskrifter om att rapporteringsskyldiga som står under deras tillsyn regelbundet ska lämna uppgifter om sin interna kontroll och riskhantering med avseende på förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism till Finansinspektionen och regionförvaltningsverket samt om hur uppgifterna ska lämnas.

8 §

Övergångsbestämmelser

Den som när denna lag träder i kraft är införd i registret över företagstjänster eller i valutaväxlingsregistret ska inom sex månader efter det att lagen har trätt i kraft göra en ansökan enligt 5 kap. 3 § om införande i registret för övervakning av penningtvätt. Regionförvaltningsverket för registret över företagstjänster och valutaväxlingsregistret fram till den 30 juni 2019 med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 5 juni 2018. Lagens 5 kap. 5 § 5 mom. träder dock i kraft först den 1 juli 2019.

Helsingfors den 1 juni 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Finansminister Petteri Orpo